

STRATEGJIA AFATMESME E ZHVILLIMIT TË BANKËS SË SHQIPËRISË PËR PERIUDHËN 2023-2025

Strategjia afatmesme e zhvillimit të Bankës së Shqipërisë
për periudhën 2023-2025, u miratua nga
Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë me vendimin
nr. 46, datë 23.11.2022.

Këtë publikim mund ta gjeni në formë elektronike në adresën:

www.bankofalbania.org

Botuar nga: Banka e Shqipërisë,
Sheshi "Skënderbej", Nr.1, Tiranë
Tel.: + 355 4 2419301/2/3; + 355 4 2419401/2/3
Faks: + 355 4 2419408

ose duke dërguar një e-mail në adresën:

public@bankofalbania.org

P Ë R M B A J T J A

1. MISIONI	5
2. VIZIONI	6
3. VLERAT	7
4. OBJEKTIVAT AFATMEËM	8
4.1 <i>Stabiliteti i çmimeve dhe stabiliteti makroekonomik</i>	8
4.2 <i>Stabiliteti i sistemit financiar</i>	11
4.3 <i>Funksionimi normal i sistemit të pagesave</i>	16
4.4 <i>Nxjerrja dhe qarkullimi i monedhës shqiptare</i>	17
4.5 <i>Administrimi i rezervës valutore</i>	18
4.6 <i>Hartimi dhe shpërndarja e statistikave</i>	19
4.7 <i>Kërkimi shkencor</i>	21
4.8 <i>Mirëqeverisja e institucionit</i>	22

Strategjia Afatmesme e Zhvillimit është një udhërrëfyes për veprimtaritë e Bankës së Shqipërisë gjatë periudhës trevjeçare në vijim. Strategjia identifikon sfidat për t'u përballur dhe priorizon objektivat kryesorë, duke planifikuar edhe veprimtaritë e nevojshme për arritjen e tyre.

Strategjia shërben si kornizë orientuese për procesin e buxhetimit në Bankën e Shqipërisë. Procesi i parashikimit të shpenzimeve dhe të ardhurave të institucionit organizohet në funksion të përmbushjes së detyrave të ngarkuara nga ligji organik dhe të objektivave strategjikë.

Miratimi i Strategjisë nga Këshilli Mbikëqyrës, përbën një aspekt të rëndësishëm të rolit të organit më të lartë vendimmarrës dhe mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë. Ky është edhe një element thelbësor i mirëqeverisjes së institucionit, për sa i përket ndarjes së përgjegjësisive ndërmjet organeve drejtuese, për vendosjen e prioriteteve, përcaktimin e mjeteve për përmbushjen e tyre dhe monitorimin e performancës së realizuar.

1. MISSIONI

Si banka qendrore e shtetit, Banka e Shqipërisë ka të drejtën ekskluzive: (i) të hartimit dhe zbatimit të pavarur të politikës monetare, objektivi kryesor i së cilës – arritja dhe ruajtja e stabilitetit të çmimeve – është kontributi më i mirë që mund të japë politika monetare për rritjen e qëndrueshme dhe afatgjatë ekonomike të vendit; (ii) të nxjerrjes e të qarkullimit të monedhës shqiptare, duke siguruar ruajtjen e besimit publik të paraja, përmes garantimit të cilësisë së kartëmonedhave dhe monedhave dhe plotësimit të sigurt dhe eficient të nevojave të ekonomisë për para; (iii) të mbajtjes e të administrimit të rezervave valutore të Republikës së Shqipërisë, si garanci për përballimin e goditjeve të rënda në sektorin real të ekonomisë dhe në mbështetje të qëndrueshmërisë financiare të vendit.

Si emetuese e monedhës kombëtare, Banka e Shqipërisë nxit funksionimin normal të sistemit të pagesave, duke synuar: qarkullimin e sigurt, të shpejtë dhe me kosto të ulët të parasë në ekonomi; parandalimin e rrezikut sistematik; dhe ruajtjen e stabilitetit të institucioneve dhe tregjeve financiare.

Banka e Shqipërisë promovon stabilitetin e sistemit financiar – besimin publik tek institucionet, tregjet dhe infrastruktura financiare – përmes: rregullimit, licencimit dhe mbikëqyrjes së bankave dhe institucioneve të tjera financiare; identifikimit dhe analizimit të rreziqeve dhe kërcënimeve ndaj stabilitetit financiar; dhe sigurimit të ndërhyrjes së organizuar në bankat me paaftësi paguese, duke minimizuar ndikimin në ekonominë reale dhe financat publike të vendit.

2. VIZIONI

Banka e Shqipërisë synon adoptimin e standardeve të larta të profesionalizimit dhe mirëqeverisjes, për të garantuar përmbushjen e misionit dhe për të nxitur besimin e publikut. Kjo do të realizohet përmes rritjes së:

- a) pavarësisë në përmbushjen e misionit dhe objektivave ligjorë, në përputhje me detyrimet që rrjedhin nga procesi i përafrimit gradual të legjislacionit dhe politikave tona me legjislacionin e Bashkimit Evropian;
- b) llogaridhënies publike për përmbushjen e detyrave, objektivit kryesor dhe objektivave të tjerë ligjorë të Bankës së Shqipërisë. Kjo përfshin edhe adoptimin e standardeve më të mira të kontabilitetit dhe auditimit, publikimin e raporteve të rregullta financiare, si dhe sigurimin e integritetit të proceseve të auditimit të jashtëm dhe të brendshëm, si elemente kyç të llogaridhënies;
- c) transparencës mbi veprimtarinë e Bankës së Shqipërisë, përmes një komunikimi të hapur dhe të qartë me publikun. Banka e Shqipërisë do të marrë masat e duhura, në përputhje me ligjin dhe politikat e saj, për të rritur kuptueshmërinë dhe parashikueshmërinë e politikës monetare, përmirësuar llogaridhënien dhe forcuar besueshmërinë publike të institucionit.

3. VLERAT

Në funksion të forcimit të besimit publik tek institucioni, veprimtaria e Bankës së Shqipërisë udhëhiqet nga:

- a) Integriteti dhe etika: në përputhje me normat ligjore, morale dhe standardet më të larta të etikës; shmangia e çdo ndikimi të papërshtatshëm, nga ana e palëve të treta, në përmbushjen e detyrave ligjore.
- b) Kompetenca dhe profesionalizmi: ekspertiza, njohuritë, aftësitë, kualifikimet dhe cilësitë e nevojshme.
- c) Efektiviteti dhe efikasiteti: rezultatet e dëshiruara të arrihen duke përdorur burime minimale.
- d) Puna në grup dhe inovacioni: bashkëpunimi përmes ndihmës reciproke dhe ndarjes së njohurive; iniciativë dhe kreativitet në përthithjen e ideve të reja.

4. OBJEKTIVAT AFATMËSËM

Prioritetet në veprimtarinë e Bankës së Shqipërisë përcaktohen në ligjin organik. Në përputhje me objektivin kryesor – arritja dhe ruajtja e stabilitetit të çmimeve – Banka e Shqipërisë nxit dhe mbështet: (i) sistemin e këmbimeve valutore; (ii) tregun e brendshëm financiar; (iii) sistemin e pagesave; dhe (iv) ndihmon në përmirësimin e kushteve monetare e kredituese, në mbështetje të stabilitetit dhe të zhvillimeve ekonomike të vendit.

Objektivat e tjerë kushtëzohen nga objektivi kryesor dhe nxisin ruajtjen e likuiditetit, aftësinë paguese dhe funksionimin normal të sistemit bankar, bazuar në parimet e tregut.

4.1 STABILITETI I ÇMIMEVE DHE STABILITETI MAKROEKONOMIK

Përmes stabilitetit të çmimeve, Banka e Shqipërisë: mundëson ruajtjen e fuqisë blerëse të familjeve shqiptare, rrit besimin të monedha kombëtare dhe sektori financiar, kontribuon në marrjen e vendimeve të shëndosha për kursim e investime, mbështet krijimin e vendeve të punës dhe ndihmon në ruajtjen e stabilitetit financiar në vend.

Politika monetare ankorohet në regjimin e shënjestrimit të inflacionit – në nivelin 3% në afatin e mesëm – dhe mbështetet në një regjim të lirë të kursit të këmbimit. Strategjia e politikës monetare reflekton rezultatet e arritura, praktikat më të mira ndërkombëtare, si dhe forcat që ndikojnë zhvillimet ekonomike e financiare dhe sfidat e së ardhmes. Një vend të rëndësishëm zënë zbatimi i mësimave të nxjerra nga përballja me pandeminë, analiza e implikimeve të inovacionit të vazhdueshëm të tregjeve dhe produkteve financiare, si dhe monitorimi i rreziqeve klimatike në mjedisin ekonomik e financiar.

Rritja e cilësisë së vendimmarrjes do të fokusohet në këto prioritetë:

a) Përmirësimi i kuadrit të politikës monetare

Rritja e efektivitetit të politikës monetare kërkon përmirësimin e mëtejshëm të cilësisë së analizave ekonomike e financiare, rritjen e saktësisë së parashikimeve dhe plotësimin e tyre me skenarë alternativë/rreziku, si dhe vlerësimin e opsioneve të reagimit të politikës monetare dhe identifikimin e alternativave më eficiente.

Modelet e parashikimit dhe analizës do të përmirësohen e përditësohen, duke aplikuar teknika bashkëkohore në fushën e modelimit dhe duke pasuruar njohuritë e personelit me të rejtat e fundit. Gjithashtu, do të adoptohen praktikatat më të mira të kërkimit shkencor dhe vlerësimit empirik të funksionimit të ekonomisë dhe tregjeve financiare shqiptare.

b) Rritja e koordinimit me politikat fiskale dhe makroprudenciale

Përmirësimi i eficiencës së politikës monetare kërkon një koordinim të mirë me instrumentet e tjera të ndërhyrjes së shtetit në ekonomi, të cilat kanë një ndikim të rëndësishëm në përcaktimin e stimujve monetarë e financiarë dhe në nivelin e kërkesës agregate. Kjo synon arritjen e rezultateve më të mira në rritjen e qëndrueshme dhe afatgjatë të vendit.

Dialogu dhe shkëmbimi i informacionit me autoritetet fiskale do të rritet. Gjithashtu, do përmirësohen instrumentet e analizës dhe parashikimit të ndikimit të politikave monetare dhe fiskale në ekonominë dhe në financat publike të vendit.

Bashkërendimi do të respektojë pavarësinë e Bankës së Shqipërisë në arritjen e objektivit të saj kryesor.

c) Nxitja e zhvillimit të tregjeve financiare

Zhvillimi i tregjeve financiare është një element parësor në përmirësimin e mekanizmit të transmetimit dhe në rritjen e eficiencës së politikës monetare. Me finalizimin e projektit me BERZH-in për diagnostikimin e pengesave për arritjen e një tregu të zhvilluar ndërbankar, Banka e Shqipërisë, do të ndërmarrë nisma të tjera për stimulimin e tregut të parasë, në bashkëpunim me sistemin bankar dhe autoritetet rregulluese.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë do të mbështetet në projektin për emetimin e titujve referencë nëpërmjet Zhvilluesve të Tregut. Përparësi do t'u jepet zhvillimeve në sistemet e teknologjisë së informacionit dhe rritjes së njohurive të personelit. Realizimi i këtij projekti do të mundësojë një treg dytësor likuid, konkurrent dhe transparent për titujt.

Banka e Shqipërisë do të vazhdojë ndërmjetësimin në blerjen dhe administrimin e llogarive të titujve të Qeverisë nga individët. Kjo do të ndikojë në një transmetim më të shpejtë të politikës monetare në ekonomi dhe në lehtësimin e vendimmarrjes së individëve në kushtet e reja monetare në vend.

Produktet financiare për bankat do të zgjerohen me marrëveshjet SWAP dhe ekzekutimin e ankandeve të shitblerjes së valutës edhe në tregun FORWARD, krahas atij SPOT.

d) Përmirësimi i komunikimit me publikun

Një komunikim i hapur dhe i drejtpërdrejtë që shpjegon, thjesht dhe qartë, arsyet pas çdo vendimmarrjeje, u ofron agjentëve ekonomikë informacionin e nevojshëm për të marrë vendimet e duhura, në kohën e duhur, duke reduktuar pasiguritë ekonomike e financiare dhe duke rritur efektivitetin e politikës monetare.

Përmirësimi i cilësisë së komunikimit të politikës monetare, në drejtim të qartësisë dhe pasurimit të informacionit me të dhëna të reja dhe parashikime, do të rrisë kuptueshmërinë dhe parashikueshmërinë e vendimmarrjes, si dhe llogaridhënien e institucionit.

e) Forcimi i bashkëpunimit me partnerët

Banka e Shqipërisë do të vijojë të mbështesë reformat strukturore të vendit, duke përmbushur detyrën e saj ligjore si këshilltar për politikën që prekin treguesit dhe sistemin financiar. Ndërveprimi me autoritetin fiskal do të konsolidohet më tej, në funksion të hartimit të dokumenteve strategjike të zhvillimit ekonomik. Bashkëpunimi me partnerët ndërkombëtarë do të intensifikohet në kuadër të hapjes së negociatave me Bashkimin Evropian dhe përmbushjes së kriterit ekonomik të anëtarësimit.

f) Rritja e fleksibilitetit të instrumenteve

Efektiviteti i instrumenteve të politikës monetare do të vlerësohet në funksion të optimizimit dhe përdorimit të tij. Banka e Shqipërisë do të shfrytëzojë përvojën ndërkombëtare për të vlerësuar fleksibilitetin dhe (nëse gjykohet e nevojshme) zgjerimin e instrumenteve të politikës monetare.

Rritja e fleksibilitetit të instrumenteve konvencionale dhe jokonvencionale, do të mundësojë përqasjet e duhura për adresimin e sfidave të reja, duke ndihmuar në përmbushjen e misionit të politikës monetare.

4.2 STABILITETI I SISTEMIT FINANCIAR

Stabiliteti financiar është aftësia e sistemit financiar (institucioneve, tregjeve dhe infrastrukturës përkatëse) për të kryer me eficiencë ndërmjetësimin financiar dhe funksionet e tjera, në kushte normale dhe në situata ekonomike më të pafavorshme. Banka e Shqipërisë synon parandalimin e rreziqeve me rëndësi sistemike dhe rritjen e rezistencës së sistemit financiar e sektorit bankar ndaj tyre.

4.2.1 POLITIKA MAKROPRUDENCIALE

Nisur nga detyrat e veta ligjore dhe në kushtet kur sektori bankar mbizotëron në sistemin financiar në vend, Banka e Shqipërisë luan një rol parësor në zbatimin e politikës makroprudenciale. Kjo evidentohet edhe në Strategjinë e Politikës Makroprudenciale të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës.

Vlerësimi, monitorimi dhe identifikimi i veprimeve për trajtimin e rreziqeve të sistemit financiar ka, në fokus të veçantë, rrezikun sistematik dhe sektorin bankar. Aty ku është e nevojshme dhe mbështetur në standardet më të mira ndërkombëtare, këto veprimtari do të kryhen në bashkëpunim me autoritetet përkatëse shtetërore.

Gjatë periudhës afatmesme synohet:

- a) forcimi i rolit ligjor të Bankës së Shqipërisë në kuadër të politikës makroprudenciale, në përputhje me standardet ndërkombëtare;
- b) përmirësimi i proceseve të zbatimit të politikës makroprudenciale, me fokus pasurimin e instrumenteve makroprudenciale që synojnë rreziqet sistemike strukturore. Brenda vitit 2023, do të miratohet kuadri nënligjor për instrumentet që vendosen mbi huamarrësin;
- c) plotësimi i kuadrit rregullator mbi kërkesat që duhet të zbatojë sektori bankar për sigurimin e një mbrojtjeje të përshtatshme kibernetike (brenda vitit 2024);
- d) rritja e kapaciteteve të Bankës së Shqipërisë për analizën dhe përmirësimin e rezistencës të saj dhe të sektorit bankar ndaj efekteve të padëshiruara të ndryshimit të klimës. Për këtë qëllim, do të punohet për: (i) vlerësimin paraprak të rreziqeve të ndryshimeve të klimës mbi politikën e Bankës së Shqipërisë dhe veprimtarinë bankare e financiare (brenda vitit 2023); (ii) përcaktimin e kërkesave rregullative që përmirësojnë informacionin mbi ekspozimin e sektorit bankar ndaj efekteve të ndryshimit të klimës (brenda vitit 2024); dhe (iii) identifikimin e rolit të politikës makroprudenciale në uljen e rrezikut që rrjedh nga ky ekspozim (brenda vitit 2025); dhe
- e) përmirësimi i publikimeve që trajtojnë çështje të stabilitetit financiar dhe të politikës makroprudenciale.

4.2.2 SIGURIA DHE SHËNDETI I SISTEMIT BANKAR

Përmes licencimit, rregullimit dhe mbikëqyrjes bankare, Banka e Shqipërisë synon ruajtjen e besimit në sistemin bankar, mbrojtjen e depozituesve, nxitjen e disiplinës së tregut dhe të konkurrencës së ndershme, si dhe garantimin e një veprimtarie të shëndoshë të institucioneve bankare e financiare. Të gjitha këto kontribuojnë në forcimin e stabilitetit financiar në vend.

a) Përafrimi i kuadrit mbikëqyrës me legjislacionin e Bashkimit Evropian

Adoptimi i standardeve ndërkombëtare të kapitalit dhe likuiditetit – Bazel III – dhe të akteve të tyre zbatuese në Bashkimin Evropian (rregullorja dhe direktiva përkatëse mbi kërkesat e kapitalit), synon forcimin e qëndrueshmërisë së sektorit bankar, që të jetë në një pozicion sa më të mirë për përthithjen e goditjeve. Kjo synon, gjithashtu, që bankat të vazhdojnë të financojnë aktivitetin dhe rritjen ekonomike.

Në fokus të periudhës afatmesme janë:

- përditësimi i kuadrit rregullator për mjaftueshmërinë e kapitalit dhe kapitalin rregullator, për sa u përket rreziqeve të shtyllës së parë – rreziku i kredisë, rreziku i tregut dhe rreziku operacional – sipas kërkesave të Bazel III dhe rrezikut të normës së interesit në librin e bankës;
- rishikimi i kërkesave në fuqi të shtyllës së dytë për procesin e vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së kapitalit (perspektiva normative dhe ekonomike) dhe i kërkesave rregullatore për procesin e brendshëm të mjaftueshmërisë së likuiditetit për bankat;
- plotësimi i kuadrit licencues e mbikëqyrës së administrimit të rrezikut në veprimtarinë e institucioneve të pagesave dhe atyre të parasë elektronike, në zbatim të kërkesave të ligjit “Për shërbimet e pagesave”;
- përditësimi i kuadrit rregullator për mbikëqyrjen e rrezikut operacional dhe rrezikut të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit. Banka e Shqipërisë do të adoptojë standardet ndërkombëtare për vlerësimin e mjaftueshmërisë së perimetrit të sigurisë ndaj sulmeve kibernetike dhe të vijueshmërisë së veprimtarisë së subjekteve të licencuara; dhe
- rritja e bashkëpunimit me bankat ndaj sulmeve kibernetike. Banka e Shqipërisë do të kontribuojë aktivisht në strukturat e krijuara nga industria bankare për shkëmbimin e informacionit dhe bashkërendimin e reagimit, në kohë reale, ndaj çdo incidenti.

b) Konsolidimi i mbikëqyrjes së bazuar në rrezik

Me asistencën e partnerëve ndërkombëtarë do të realizohen instrumentet e nevojshme metodologjike dhe operationale për një kalibrim më të mirë të

kërkesave për kapital të diferencuar, në përputhje me profilin e rrezikut të çdo banke. Metodologjitë e reja do të zbatohen paralelisht me ato ekzistuese gjatë një periudhe kalimtare.

c) Rritja e bashkëpunimit mbikëqyrës

Ndërthurja e veprimtarisë së bankave me atë të subjekteve jobanka dhe me veprimtaritë financiare jashtë juridiksionit të Bankës së Shqipërisë, kërkon forcimin e bashkëpunimit dhe shkëmbimit të informacionit me autoritetet e tjera mbikëqyrëse të tregut financiar.

Bashkëpunimi me Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare, Agjencinë e Sigurimit të Depozitave dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave do të përqendrohet në kryerjen e ekzaminimeve të përbashkëta në subjektet e mbikëqyrura.

Me Bankën Qendrore Evropiane do të vazhdojë pjesëmarrja në kolegjet mbikëqyrëse të grupeve të rëndësishme bankare evropiane. Bashkëpunimi do të materializohet edhe përmes marrëveshjeve të bashkëpunimit me banka të tjera qendrore.

d) Adresimi i kredive me probleme

Përvoja në adresimin e portofolit të kredive me probleme do të standardizohet dhe përmirësohet, në linjë me praktikatat më të mira evropiane. Zhvillimet e pafavorshme ekonomike ndërkombëtare kanë rritur potencialisht ekspozimin ndaj rrezikut të kredive në një mjedis me norma interesi në rritje të shpejtë dhe një ekonomi botërore në rënie. Procesi i administrimit të kredive me probleme do të harmonizohet me praktikatat e Bashkimit Evropian.

e) Rishikimi i kuadrit raportues

Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar do të zbatohen edhe ndaj bankave. Procesi i raportimit të pasqyrave financiare të bankave do të rishikohet, në përputhje me standardet e autoriteteve mbikëqyrëse evropiane. Banka e Shqipërisë do të adoptojë Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit, duke ruajtur parametrat mbikëqyrës dhe serinë kohore të të dhënave të raportuara.

f) Zhvillimi i politikave për administrimin e rreziqeve klimatike

Banka e Shqipërisë do të bashkëpunojë me institucionet e tjera shtetërore për ndërmarrjen e nismave të nevojshme për identifikimin dhe administrimin e rreziqeve nga ndryshimet klimatike (*green finance*). Kjo do t'i ndihmojë bankat

të jenë më rezistente ndaj goditjeve të klimës, duke kontribuar në sigurinë dhe shëndetin e sektorit bankar dhe sistemit financiar në tërësi.

4.2.3 NDËRHYRJA E JASHTËZAKONSHME NË BANKA

Në cilësinë e Autoritetit të Ndërhyrjes së Jashtëzakonshme, Banka e Shqipërisë siguron ndërhyrje të organizuar në bankat me paaftësi paguese, duke minimizuar ndikimin në ekonominë reale, financat publike dhe stabilitetin financiar të vendit.

Objektivat ligjorë të ndërhyrjes së jashtëzakonshme janë: (i) të sigurojë vazhdimësinë e funksioneve kritike të bankës; (ii) të shmangë çdo pasojë të rëndë negative për stabilitetin e sistemit financiar, duke parandaluar përhapjen e rreziqeve, përfshirë edhe infrastrukturën e tregut, dhe duke ruajtur disiplinën e tregut; (iii) të mbrojë fondet publike, duke minimizuar mbështetjen financiare publike të jashtëzakonshme; (iv) të mbrojë depozituesit e siguruar nga Agjencia e Sigurimit të Depozitave; dhe (v) të mbrojë fondet dhe aktivet e tjera të klientëve.

Gjatë periudhës afatmesme, Banka e Shqipërisë do të fokusohet në këto drejtime kryesore:

a) Cikli vjetor i planeve të ndërhyrjes së jashtëzakonshme

Banka e Shqipërisë përditëson çdo vit planet e ndërhyrjes së jashtëzakonshme për secilën bankë, të cilët fokusohen në fuqizimin e aftësisë së sektorit bankar për zbatimin e ndërhyrjes së jashtëzakonshme. Këto plane përfshijnë:

- fuqizimin e kuadrit të qeverisjes për ndërhyrjen e jashtëzakonshme;
- identifikimin e burimeve njerëzore kritike për vijueshmërinë e aktivitetit kryesor;
- përshtatshmërinë e sistemit të administrimit të informacionit për realizimin efektiv të ndërhyrjes së jashtëzakonshme;
- hartimin e planeve të kontigjencës për mbështetjen operacionale e financiare të ndërhyrjes së jashtëzakonshme dhe të planeve përkatëse të komunikimit; dhe
- përmbushjen e kërkesës minimale për instrumente të kapitalit rregullator dhe detyrime të pranuar.

Aftësia e bankave për ndërhyrje të jashtëzakonshme monitorohet përmes komunikimit aktiv dhe inspektimeve vjetore. Hartimi i manualeve teknike do ta mbështesë sektorin bankar në përgatitjen e planeve të kontigjencës, në përputhje me kërkesat ligjore.

b) Kërkesat minimale për instrumente të kapitalit rregullator dhe detyrime të pranuar

Bankat do të përditësojnë rregullisht metodologjinë e përcaktimit të kërkesës minimale për instrumente të kapitalit rregullator dhe detyrime të pranuar, duke marrë në konsideratë kërkesën për kapital për secilin vit dhe periudhën kalimtare deri në përmbushjen përfundimtare të kërkesës minimale në vitin 2027.

c) Trajtimi i pengesave ndaj ndërhyrjes së jashtëzakonshme

Gjatë vitit 2023, bankat do të përmbushin rekomandimet për forcimin e aftësisë për ndërhyrje të jashtëzakonshme. Rekomandimet bazohen në rezultatet e procesit të vetëvlerësimit të vitit 2022, dhe të vlerësimit nga Banka e Shqipërisë të prioriteteve vjetore të secilës bankë për trajtimin e pengesave potenciale të identifikuar.

Gjatë periudhës 2024-2025, do të monitorohet përmbushja e programit individual të punës për trajtimin e pengesave të mundshme për secilën bankë. Masat e marra nga bankat për eliminimin e pengesave të identifikuar dhe përditësimin e vlerësimit të aftësisë për ndërhyrje të jashtëzakonshme do të monitorohen në vazhdimësi.

d) Përditësimi i kuadrit rregullator e metodologjik

Praktikat e ndërhyrjes së jashtëzakonshme do të harmonizohen me zhvillimet në legjislacionin e Bashkimit Evropian. Metodologjia teknike vjetore e përcaktimit të kërkesës minimale do të përditësohet rregullisht, sipas përqasjes së Bordit të Përbashkët të Ndërhyrjes së Jashtëzakonshme.

e) Monitorimi i Fondit të Ndërhyrjes së Jashtëzakonshme

Përlllogaritja e nivelit të synuar të Fondit të Ndërhyrjes së Jashtëzakonshme dhe e kontributeve vjetore të bankave për plotësimin e tij, do të përditësohen çdo vit. Monitorimi i administrimit të mjeteve financiare të Fondit do të vijojë, në përputhje me politikën e investimit të miratuar në bashkëpunim me Agjencinë e Sigurimit të Depozitave.

f) Forcimi i kapaciteteve njerëzore e logjistike

Bashkëpunimi me autoritetet përgjegjëse evropiane do të rritet, përmes marrëveshjeve për pjesëmarrje në takime dhe në kolegjet e ndërhyrjes së jashtëzakonshme, në funksion të rritjes së cilësisë së informacionit dhe shkëmbimit të përvojës. Ky bashkëpunim synon të koordinojë qëndrimin e Bankës së Shqipërisë në lidhje me ndikimin e ndryshimeve rregullative në Bashkimin Evropian, te filialet e bankave evropiane në Shqipëri.

4.3 FUNKSIONIMI NORMAL I SISTEMIT TË PAGESAVE

Duke nxitur funksionimin normal të sistemit të pagesave, Banka e Shqipërisë synon qarkullimin e sigurt, të shpejtë dhe me kosto të ulët, të parasë në ekonomi, parandalimin e rrezikut sistematik dhe ruajtjen e stabilitetit të institucioneve e tregjeve financiare. Kjo do të realizohet nëpërmjet:

- a) Operimit dhe zhvillimit të mëtejshëm të sistemeve të pagesave

Banka e Shqipërisë synon operimin e sigurt dhe efikas të sistemit të pagesave ndërbankare me vlerë të madhe (AIPS – *Albanian Interbank Payment System*), sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël (AECH – *Albanian Electronic Clearing House*). Këtu përfshihet edhe skema ndërbankare e Debitimit Direkt dhe sistemi për shlyerjen e transfertave vendase në euro (AIPS EURO).

Gjatë periudhës afatmesme synohet:

- zbatimi i risive rregullative dhe infrastrukturore të ndërmarra, si:
    - (i) përditësimi i sistemeve të pagesave për akomodimin e zhvillimeve në fushën e pagesave me vlerë të vogël, në mënyrë të sigurt dhe efikase; zbatimi i standardit të komunikimit ISO 20022 në sistemet e operuara nga Banka e Shqipërisë; dhe mbështetja e nismave ndërbankare për promovimin e pagesave elektronike,
    - (ii) nxitja e përdorimit të skemës së Debitimit Direkt nga publiku i gjerë, dhe
    - (iii) mbështetja e pjesëmarrjes së aktorëve të rinj në sistemet e pagesave;
  - bashkëpunimi me aktorët e tregut në kuadër të Komitetit Kombëtar të Sistemeve të Pagesave;
  - rritja e ndërveprimit me Bankën Botërore, Sistemin Evropian të Bankave Qendrore dhe me bankat e vendeve të Ballkanit Perëndimor për zhvillimin dhe integrimin e sistemeve të pagesave të operuara nga Banka e Shqipërisë.
- b) Rregullimi, licencimi dhe mbikëqyrja e sistemit të pagesave dhe të elementeve të rëndësishme të tij, duke përfshirë nxitjen e mirëfunksionimit të instrumenteve dhe shërbimeve të pagesave.

Në kuadër të Strategjisë Kombëtare për Pagesat me Vlerë të Vogël, Banka e Shqipërisë luan një rol mbështetës ndaj aktorëve të tregut në zbatimin e: (i) ligjit "Për shërbimet e pagesave" dhe akteve nënligjore përkatëse, me qëllim nxitjen e inovacionit në treg; (ii) projektligjit "Për llogarinë e pagesave me shërbime bazike" për nxitjen e përfshirjes financiare; dhe (iii) projektit *Instant Payment* për mbështetjen e aktorëve të tregut në krijimin e një kuadri rregullativ që promovon sigurinë dhe efikasitetin e shërbimeve të ofruara në treg.

Projektet e mësipërme po implementohen me asistencën teknike të Bankës Botërore, të financuara nga Sekretariati Shtetëror Zviceran për Çështjet Ekonomike (SECO).

Përprojekjet për konsolidimin e funksionit mbikëqyrës për sistemet e shlyerjes së titujve do të vijojnë, në bashkëpunim me Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare.

c) Nxitja e eficiencës në sistemin e pagesave

Banka e Shqipërisë synon krijimin e një tregu bashkëkohor dhe gjithëpërfshirës të pagesave me vlerë të vogël, të mbështetur nga infrastruktura të sigurt dhe efikase, si dhe nga një gamë e gjerë instrumentesh e shërbimesh pagesash që përmbushin nevojat e përdoruesve të aftë financiarisht në të gjithë vendin.

Një rol të rëndësishëm në këtë drejtim luan Komiteti Kombëtar i Sistemit të Pagesave dhe Strategjia Kombëtare për Pagesat me Vlerë të Vogël, në kuadër të së cilit do të: (i) mbështeten aktorët e tregut me studime dhe konsultime për zhvillimin e infrastrukturave kombëtare dhe/ose rajonale për shlyerjen e pagesave të shpejta; dhe (ii) vijojë puna për zbatimin e strategjisë dhe organizimin e aktiviteteve në kuadër të edukimit financiar.

Banka e Shqipërisë do të kontribuojë në rritjen e kulturës dhe përfshirjes financiare në vend, përmes edukimit të publikut në lidhje me: objektivat dhe politikat e ndjekura; fenomenet ekonomike e financiare; dhe kuptimin e instrumenteve të tregut bankar e financiar. Kjo synon përmirësimin e mirëqenies financiare të individëve dhe të stabilitetit makroekonomik e financiar në vend.

4.4 NXJERRJA DHE QARKULLIMI I MONEDHËS SHQIPTARE

Banka e Shqipërisë synon ruajtjen e besimit publik të paraja, përmes garantimit të cilësisë së kartëmonedhave e monedhave në qarkullim dhe plotësimin të sigurt e eficient të nevojave të ekonomisë për para, në vlerë dhe strukturë.

Për periudhën afatmesme në vijim, synohet:

a) Plotësimi i nevojave të ekonomisë për para

Plotësimi i nevojave në rritje të ekonomisë për para të gatshme e të përshtatshme për qarkullim është fokusi kryesor i punës dhe do të arrihet përmes:

- ndjekjes, me baza mujore, të gjendjes së sasisë së parasë së gatshme (fonde logjistike dhe strategjike), krahasuar me kërkesën e ekonomisë për para, në situata normale dhe të jashtëzakonshme;

- prodhimi i kartëmonedhave dhe monedhave bazuar në stokun e fondeve logjistike dhe strategjike, si dhe në parashikimet e nevojave për vitet 2023 dhe në vijim.

b) Përmirësimi i cilësisë së kartëmonedhave në qarkullim

Banka e Shqipërisë synon garantimin e integritetit të kartëmonedhës për publikun dhe ruajtjen e një imazhi dinjitoz të shtetit shqiptar, përmes:

- proceseve të automatizuara dhe sistemeve bashkëkohore për përpunimin, paketimin dhe shkatërrimin e kartëmonedhave në qendrat e *cash-it*;
- kontrollit dhe nxitjes së përdorimit të sistemeve të certifikuara e të autorizuara për pranimin dhe përpunimin e kartëmonedhave nga sistemi bankar.

c) Mbrojtja nga falsifikimi

Ruajtja dhe rritja e besimit të publikut të monedha shqiptare do të realizohet përmes:

- përmirësimin të elementeve të sigurisë së kartëmonedhës;
- forcimin të kapaciteteve të personelit nëpërmjet trajnimeve dhe kualifikimeve;
- rritjes së bashkëpunimit me organet e tjera shtetërore në luftën kundër falsifikimit;
- trajnimit të sistemit financiar mbi elementet e sigurisë së kartëmonedhave dhe faktorët që minimizojnë falsifikimin e tyre.

d) Përmirësimi i administrimit fizik të vlerave monetare

Banka e Shqipërisë do të forcojë praktikën e kontrollit fizik që garantojnë sigurinë dhe pacenueshmërinë e vlerave monetare që administrojnë, në përputhje me praktikën më të mirë të fushës, përmes:

- rishikimit, sa herë që është e nevojshme, të procedurave të administrimit të vlerave, me qëllim sigurimin e standardeve më të larta; dhe
- përmirësimin të kushteve dhe mjediseve të depozitimit dhe ruajtjes së vlerave.

4.5 ADMINISTRIMI I REZERVËS VALUTORE

Banka e Shqipërisë miraton e zbaton politikën e kursit të këmbimit dhe administrojnë rezervën valutore të Republikës së Shqipërisë, në përputhje me praktikën më të mirë ndërkombëtare.

Administrimi i rezervës valutore synon të sigurojë:

- a) plotësimin e nevojave për likuiditet në monedhë të huaj të lidhura me: zbatimin dhe mbështetjen e politikës monetare dhe asaj të kursit të këmbimit; ruajtjen e stabilitetit financiar apo mbulimin e nevojave të vendit në periudhë krize;
- b) ruajtjen e fondit të rezervës nëpërmjet mbajtjes nën kontroll në një mënyrë sa më të kujdesshme, të rrezikut të likuiditetit, të tregut, të kreditit, ligjor, të shlyerjes, të kujdestarisë dhe atij operacional;
- c) gjenerimin e të ardhurave të arsyeshme, në periudhën afatmesme në afatgjatë, në përputhje me objektivat e investimit dhe administrimit të rreziqeve, për sa kohë që kjo nuk bie ndesh me kriteret e likuiditetit dhe sigurisë të përcaktuara më sipër.

Në funksion të një administrimi më të mirë të rezervës valutore, synohet diversifikimi i instrumenteve të investimit, duke përfshirë: (i) MBS (*mortgage backed security*); (ii) Reverse REPO; (iii) instrumentet ESG (*environmental, social and governance investing*); dhe (iv) ILB (*inflation linked bonds*). Realizimi i këtij objekti do të konkretizohet përmes:

- a) trajnimit të personelit dhe shkëmbimit të përvojës me institucionet homologe dhe bankat partnere;
- b) përditësimit të bazës rregullative me alternativat e reja në investim dhe nevojën për adresimin e rreziqeve, si dhe këshillimit ligjor të jashtëm për marrëveshjen model *Global Master Repurchase Agreement* me bankat për instrumentet REPO; dhe
- c) implementimit të një sistemi të ri për administrimin e portofolit të rezervës valutore, për një diversifikim të portofolit përmes shtimit të klasave të reja të instrumenteve financiare. Ky sistem do të sigurojë administrimin, matjen dhe raportimin e rreziqeve që mbarten, apo të rezultateve/të ardhurave që krijohen gjatë investimit të portofolit. Sistemi do të zbatohet politikat e fundit të sigurisë, kuadrin e sigurisë kibernetike dhe përqasjen e bazuar në standardet ISO27001. Sistemi do të mbështesë edhe zbatimin e politikës monetare dhe shërbimet e pagesave dhe të transfertave.

4.6 HARTIMI DHE SHPËRNDARJA E STATISTIKAVE

Banka e Shqipërisë synon të paraqesë në publik statistika të plota që përputhen me standardet ndërkombëtare dhe ofrojnë një bazë për zbatimin e politikës monetare, politikës makro dhe mikroprudenciale. Funkzioni statistikor është një faktor kyç për procesin vendimmarrës, komunikimin dhe monitorimin e efektivitetit të tij. Statistikat janë thelbësore për transparencën dhe besueshmërinë e Bankës së Shqipërisë dhe besimin e publikut në të.

Objektivat kryesorë në fushën e përgatitjes dhe shpërndarjes së statistikave janë:

- a) Përafrimi metodologjik me standardet ndërkombëtare dhe legjislacionin evropian;

Ky objektiv do të realizohet përmes:

- adoptimit të standardeve të Bashkimit Evropian mbi përgatitjen e agregatëve monetarë dhe treguesve të stabilitetit financiar: raportimi i zërave të bilancit të institucioneve të kreditit dhe institucioneve monetare e financiare; statistikave mbi asetet dhe detyrimet e fondeve të investimeve; kërkesat e raportimit statistikor për kompanitë e sigurimeve dhe fondet e pensionit.
- përmirësimin të kornizës ligjore (dhe aspekteve të cilësisë) për mbledhjen e të dhënave mbikëqyrëse, prodhimin dhe shpërndarjen e statistikave mbikëqyrëse për bankat, në përputhje me standardet për raportimin rregullator të Autoritetit Bankar Evropian.

Raportimi prudencial i bankave dhe adoptimi i standardeve të raportimit financiar (FINREP) të Autoritetit Bankar Evropian, do të mundësojnë:

- krijimin e një baze të gjerë të dhënash bankare për një administrim më të mirë të rreziqeve të subjekteve të mbikëqyrura;
- lehtësimin e rishikimeve, parashikimeve të ecurisë dhe analizës së rrezikut për një transparencë më të madhe mbi akumulimin e rrezikut në industrinë bankare;
- shkëmbimin e informacionit me autoritetet e tjera, brenda dhe jashtë vendit, mbi institucionet me operacione ndërkufitare;
- përputhshmërinë e plotë të raporteve rregullatore dhe standardeve teknike të prodhimit statistikor me legjislacionin e Bashkimit Evropian. Platforma do të mbështetet mbi gjuhën e standardizuar të përpunimit dhe raportimit të detyrueshëm të bankave qendrore në Autoritetin Bankar Evropian dhe në Bankën Qendrore Evropiane.

- b) Rritja e cilësisë dhe integritetit të statistikave për informimin e politikëbërjes dhe shpjegimin e zhvillimeve në tregjet financiare

Në kuadër të mirëqeverisjes së funksionit statistikor, do të zhvillohet një sistem i integruar të dhënash që do të mundësojë administrimin efikas dhe të sigurt të të dhënave që mbledhen dhe shpërndahen nga Banka e Shqipërisë. Sistemi garanton një përputhshmëri të plotë të raporteve rregullatore, përfshirë edhe standardet teknike ku bazohet prodhimi statistikor, me kërkesat e Komisionit Evropian dhe të raportimit të detyrueshëm të bankave qendrore të Autoritetit Bankar Evropian dhe të Bankës Qendrore Evropiane.

- c) Nxitja dhe thellimi i dialogut me përdoruesit e të dhënave për të identifikuar më mirë nevojat e tyre

Në kuadër të një komunikimi më gjithëpërfshirës, të aksesueshëm dhe të kuptueshëm të statistikave, synohet shtimi i numrit të përdoruesve (ekspertë ose jo) dhe të statistikave të përdorura nga publiku, përmes rritjes së vizualizimit, leximit dhe prezantimit të të dhënave të prodhuara. Statistikat do të jenë më të aksesueshme, më të dukshme dhe më të përdorshme nga të gjithë, duke shfrytëzuar çdo urë dhe mjet komunikimi.

4.7 KËRKIMI SHKENCOR

Banka e Shqipërisë synon të përgatisë studime cilësore ekonomike në fushat e saj të interesit, duke kontribuar në njohjen e ekonomisë shqiptare dhe të proceseve ekonomike, financiare, shoqërore dhe politike që e ndikojnë atë.

Objektiv kryesor i kërkimit shkencor është integrimi i rezultateve të studimeve ekonomike dhe analizave empirike në vendimmarrjen e politikës monetare, stabilitetit financiar, mbikëqyrjes dhe rregullimit të tregut financiar.

Puna kërkimore do të fokusohet në hulumtimin e fenomeneve të reja (si: ndryshimet klimatike, zhvillimet demografike e gjeopolitike, digjitalizimi, inovacioni teknologjik), efekteve të tyre në ekonomi dhe në sistemin financiar, rreziqeve që ato mbartin dhe implikimeve të tyre në punën e Bankës së Shqipërisë.

Një vëmendje e shtuar do t'i kushtohet analizës së rreziqeve klimatike dhe ndërtimit të modeleve për vlerësimin e efekteve të tyre në ekonominë shqiptare. Këto modele do të shndërrohen në platforma të analizës dhe orientimit të vendimmarrjes së politikës monetare dhe të stabilitetit financiar.

Banka e Shqipërisë do të aplikojë metodologji bashkëkohore për testimin e hipotezave dhe vlerësimin e efekteve të fenomeneve ekonomike e financiare, të jashtme e të brendshme, në funksion të parashikimit dhe të vendimmarrjes së saj. Kapacitetet dhe dobishmëria e projekteve kërkimore do të rritet, duke nxitur diskutimin dhe produktivitetin e kërkimit, përmes: (i) veprimtarive të përbashkëta, kombëtare e ndërkombëtare, me akademinë; (ii) rritjes së përmbajtjes akademike të veprimtarive kërkimore dhe konferencave shkencore; dhe (iii) publikimit të punës shkencore në revista ndërkombëtare me reputacion në fushën e ekonomisë dhe financës.

4.8 MIRËQEVERISJA E INSTITUCIONIT

Forcimi i vazhdueshëm i mirëqeverisjes do të realizohet përmes rritjes së pavarësisë institucionale, transparencës dhe llogaridhënies, në përputhje me detyrimet që rrjedhin nga procesi i përafrimit gradual me legjislacionin e Bashkimit Evropian.

Banka e Shqipërisë synon të ketë në dispozicion burime të mjaftueshme njerëzore, fizike dhe financiare, për të përmbushur objektivat e saj ligjorë e strategjike, duke i kushtuar vëmendje të veçantë politikave të marrëdhënieve të punësimit, kualifikimit dhe zhvillimit të karrierës të personelit.

Zhvillimi i qëndrueshëm i burimeve njerëzore për përmbushjen e detyrave dhe adresimin e sfidave të reja, kërkon: (i) përvetësimin e praktikave më të mira të administrimit të burimeve njerëzore; (ii) promovimin e një kulture pune të mbështetur mbi bashkëpunimin dhe shkëmbimin e përvojës profesionale; dhe (iii) ofrimin e trajnimit cilësor për zbatimin e proceseve/metodave të reja të punës.

Në funksion të zbërthimit të kësaj strategjie në plane financiare vjetore dhe afatmesme, do të përmirësohen proceset për miradministrimin e aktiveve dhe burimeve financiare, në përputhje me parashikimet buxhetore. Praktikrat e ndjekura do të zhvillohen më tej, duke shfrytëzuar eksperiencat më të mira dhe asistencën teknike të FMN-së.

Gjatë periudhës afatmesme në vijim, do të reflektohen ndryshimet në Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF), mbi bazën e të cilave hartohen dhe publikohen pasqyrat financiare të Bankës së Shqipërisë. Personeli do të përditësohet me zhvillimet e reja në standardet e kontabilitetit dhe interpretimin e tyre nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit. Kuadri i përgjithshëm kontabël do të rishikohet në vazhdimësi për t'u përshtatur me evoluimin e standardeve, për të ofruar një kornizë të plotë në përputhje me SNRF-të.

Në fokus të investimeve do të jetë ndërtimi i objektit të ri për nevojat e emisionit, sipas detyrës së projektimit të hartuar nga Banka e Shqipërisë dhe projektzbatimit të prokuruar.

Teknologjia e informacionit do të fokusohet në: (i) zgjerimin dhe përmirësimin e infrastrukturës së rrjetit, optimizimin dhe virtualizimin e pajisjeve qendrore për administrim, kosto dhe shërbime të përmirësuara, si dhe adoptimin e teknologjive të reja për mbrojtjen e mjedisit dhe eficiencën në energji; (ii) shtimin e shërbimeve dhe rritjen e qëndrueshmërisë së sistemeve të brendshme, veçanërisht atyre të shlyerjes dhe pagesave; (iii) automatizimin e proceseve për rritjen e cilësisë, performancës dhe sigurisë; (iv) modernizimin e mbledhjes e përpunimit të

të dhënave statistikore; dhe (v) forcimin e sigurisë mbështetur në standardet ndërkombëtare dhe praktikat më të mira, mbrojtjen kibernetike dhe implementimin e ndryshimeve në programin e sigurisë së shërbimit SWIFT - *Customer Security Program*.

Në përmbushjen e objektivave strategjike, Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të luajë një rol të rëndësishëm, duke kontribuar në efektivitetin e institucionit, respektimin e politikave të drejtimit, ruajtjen e mjeteve, parandalimin dhe zbulimin e mashtrimeve/gabimeve, saktësinë dhe plotësinë e regjistrimeve kontabël, si dhe përgatitjen në kohë të informacionit të besueshëm financiar.

Banka e Shqipërisë do të punojë për: (i) zbatimin e planit të masave për implementimin e rekomandimeve të vlerësimit të cilësisë së auditimit të jashtëm dhe të brendshëm dhe përditësimin e vazhdueshëm të bazës rregullative, në përputhje me standardet ndërkombëtare; (ii) rritjen e pavarësisë dhe cilësisë së auditimit të brendshëm, përmes forcimit të linjave të raportimit të Këshillit Mbikëqyrës dhe Komitetit të Auditit, si dhe forcimit të kapaciteteve njerëzore; dhe (iii) ndërgjegjësimin e personelit mbi funksionimin e Tre Linjave të Mbrojtjes në administrimin dhe kontrollin efektiv të rrezikut.

Roli i Komitetit të Auditit do të forcohet në drejtim të: (i) integritetit të procesit të raportimit financiar; (ii) mjaftueshmërisë së Sistemit të Kontrollit të Brendshëm; (iii) performancës së funksioneve të auditimit të brendshëm e të jashtëm dhe administrimit të rrezikut operacional; si dhe (iv) përputhshmërisë me kuadrin ligjor dhe rregulator. Kjo do të mundësojë një fokus më të thelluar dhe një efektivitet më të lartë të Këshillit Mbikëqyrës në trajtimin e çështjeve të lidhura me transparencën dhe llogaridhënien e Bankës së Shqipërisë.

Administrimi i Rrezikut Operacional (ARO) do të fokusohet në: (i) rritjen e kulturës së rrezikut; (ii) integrimin me funksionet e njësisë dhe përditësimin e proceseve bazuar në ngjarjet e ndodhura apo proceset e reja; (iii) përmirësimin e proceseve të raportimit për rrezikun dhe për efektivitetin e planeve të veprimit për reduktimin e tij; dhe (iv) integrimin e rezultateve të ARO-s në planifikimin strategjik.

Një vëmendje e veçantë do t'i kushtohet ndërgjegjësimit, mbështetjes së vazhdueshme dhe nxitjes së sinjalizimit të veprimeve ose praktikave të dyshuara të korrupsionit, në zbatim të kuadrit ligjor në fuqi.

Kuadri i Menaxhimit të Vijueshmërisë së Veprimtarisë do të përditësohet në vijim të situatës afatmesme të aktivizimit, si pasojë e emergjencave të krijuara nga situata e pandemisë dhe nga ballafaqimi me sulmet më të fundit kibernetike në nivel kombëtar.

